

Botos Katalin:

Tessék mondani, hova álljanak a belgák?

(Morgolódáss múltból, jelenről és jövőről)

Mennél szélesebb látókörű vagy, *annál magányosabb maradsz*. Nem értik meg, amit mondasz. Okos emberek sem! Hogy lehet ez??? A múltba nézve is, a rendszerváltás problémáit felidézve...A jövőt nézve is, a nyugdíjrendszer perspektíváit vázolva. A jelen választás tétjét elemezve...

A múltba nézve... A rendszerváltást elemezve, okos emberek is megkérdőjelezték, miért akarta (????) az Antall kormány leépíteni a szocialista exportot? Politikai alapon, úgymond... (???) Egy Lentner Csaba, egy Patai Mihály ilyet írt le 2015-ben?... Hogy Parragh László is, azon nem csodálkozom- nem volt pénzügyi szakember. De a másik kettő... kiváló pénzügyes. ÉS MÉGIS... Megáll az eszem. Hogy lehet *nem érteni* azt, amit világosan mondott, írt, nyilatkozott Martonyi János, külgazdasági miniszterhelyettes(államtitkár), hogy egyszerűen, az oroszok részéről *nem volt kifizetve a mi szállításunk*. Halmozódott ez az összeg. Kényszerhitel lett belőle! Tessék mondani, miből finanszírozzuk tartósan a másoknak nyújtandó hitelt, konvertibilis devizában?! Amikor magunk is küzdünk az adósságszolgálatlaltal...

Hogy ez hogyan lehet? Sokan nem tudják, hogy *hazánk már a rendszerváltás előtt áttért a devizában történő elszámolásokra...De hát, pénzügyi szakemberek sem tudják ezt?* A Medgyessy miniszterelnök-helyettes által összehívott tanácskozáson, mely erről szólt, *én jelen voltam...* És egyedülként nem támogattam akkor ezt a javaslatot, az összes többi okos kutatóintézeti vezető közül. (Mellesleg egyedül én voltam nem vezető állású résztvevő, akit erre meghívott Medgyessy Péter. Ő elég jól ismert a húsz éves pénzügyminisztériumi párhuzamos pályafutásunk alatt...)

Persze, lehetne kérdezni: *hogyhogy nem fizettek az oroszok?* Hát úgy, ahogy Ceausescu, Romániában, a hetvenes évek alatt. Ha utólagos fizetés volt a szerződésben, hár egyszerűen, *nem utaltak*. (Persze, mert nem volt miből.) Arrears-nak nevezték ezt angolul. Hogy reálgazdasági szakemberek nem értették, még valahogy elfogadom. Ha pénzügyes vezető szakértőknek ezt nekem kellett elmondani, azt már nehezen... Jelzi, *milyen magányos vagyok a szakmámban...*

Bizony, azt, hogy lényegesen többet tudok másoknál, egyáltalán nem honorálja a tudományos élet, napjainkban. És nem hallgatja meg a Hatalom. (Melyik tanácsadó testület hívott meg soraiba? Idősek Tanácsa? Százak tanácsa? MPEE? Századvég kutató? Pázmány Egyetem Keresztény Gazdaságtudományi Kutatócsoportja? *Még ez se...* holott rengeteg publikációm van, a keresztény gazdaságtanról... Hát ki akkor a Pázmányon keresztény gazdaságtudós, ha nem én??? És hát az egész "keresztény kurzusban...") Csak néhány tanítványom tisztel (akik közül egyesek már a legmagasabb posztokba kerültek, mint pl. a jelenlegi ÁSZ-elnök. Ő a Bankfelügyelet vezetőjeként még meghívott, meghallgatott.) De hát már ők is öregnek tartanak tanácsadónak. És ma már valóban késő is...

A jelenben: Hogy vajon miért maradok kormánypárti támogató? Ezt is csak kevesen értik. Hiszen látom a problémákat. **Hűséget fogadtam, vakságot nem.** Hűséget eszmékhez, ami érinti a migrációt, gendert, háború-ellenességet. E miatt támogatom a kurzust. De vakságot nem, ami a jelen kurzus súlyos hibáit jelenti. A túlzott koncentráció, *a liberális, piacpárti gazdaságpolitika*, a jelentős vagyonszerzés a politikusok részéről, a rongyrazó, kivagy magatartás... Ezeket messzemenően elítélem. Legfontosabb kritikám éppen az, hogy a Fidesz-kormányzás *a tőkének kedvez*, a bérterhek csökkentésével; a fogyasztókra terhelt adókkal meg a lakosságot sújtja. A bérterhek csökkentése

miatt forráshiányos a nyugdíjrendszer. Ha tetszik, *a tőke javára csoportosít át a költségvetésben...* **Ez tipikusan neoliberális magatartás.** Szemmel láthatóan a magánszektor felé terel az egészségügyben. A kényszerűségből megemelt orvosbérek mellett a többi területen súlyos a hiány. Ha nem akarsz várólistákon hosszan álldogálni, menj a magánszektorba. Sajnos, kevés az orvos; az elmulasztott évtizedeket nem lehet egyhamar pótolni. Borzasztóan *előregedett az orvosi kar*, s hiány van a segédszemélyzetben is; el akarnak menni a fiatal nővérek az országból... Az oktatásügyben is volt bérlemaradás, de a kezdő bér alacsony még mindig, és rettentő nagy az adminisztratív teher, a központosítás, a terhelés...

A kultúrpolitika messze nem kielégítő; lehangoló, hogy az aczéli politika színvonalasabb irodalmat produkált... A túlmodernizált opera, az elképesztően drága jegyekkel, „csak exportra”, külföldieknek, és a gazdagoknak.

Általában a *szubszidiaritás* érvényesülése roppant szegényes. Az igaz, hogy mindez többnyire így van Nyugaton is. A család-támogatás, bár hazánkban példaszerű, mégse elegendő a fiatalság megnyeréséhez. Ez a lakásproblémán is múlik; a stadion program mellett vagy helyett borzasztóan hiányzik a bérlakás-program. És hiába van falusi CSOK, ha a vidéki életminőség és megélhetési lehetőségek messze elmaradnak a várositól...

Az *agráriumban* a nagygazdaságok extenzív fejlesztésének kedveznek, minden szólam ellenére, ami a kisgazdaságokról elhangzik. Ebben persze az EU is ludas, de hogy nincs felvásárló hálózat, hogy akkora teret engedünk az áruház-láncoknak, hogy leszokott ily módon a magyar vidék a háztáji termelésről, ez a mi hibánk. Hogy *agrár-önellátásunk* vészesen lecsökkent, hogy csak most ébrednek rá a víz probléma óriási jelentőségére- amit már régóta mondanak sokan, köztük jómagam; -hogy a folyamatos közösségi kapcsolat ápolását elhanyagolták (pl. a polgári körök). s ennek csak választások idején döbbennek rá a hiányára. Hogy bizony, az ifjúságot elveszítették... És hogy **mindezt a kritikát nem lehet elmondani, anélkül, hogy ne tekintenének saját oldaladon ellenségnek...**

De a kormányzat által képviselt álláspont fontos kérdésekben mégiscsak helyes. A migráció, háború, gender-kérdés: ebben nem lenne szabad kockáztatnia a politikának.

A jövőben:

Valahogy, mintha a vakság gyötörné az embereket. Alig látnak előre, legalább középtávra. De az biztos, hogy *a jelenben felsorolt problémák közül nagyon hamarosan dráma lesz a jövőben.* Megdöbrentő, hogy az emberek nem látják, hogy a **demográfia mennyire kérérlhetetlen.** Hogy a nem vállalt gyermekek miatt igen gyorsan elfogy a magyarság a Kárpát medencéből. Itt mind a politikusok, mind maguk a polgárok csak rövid távban, és csak a saját helyzetük megtartásában gondolkodnak. Természetesen, nemcsak vakságról, hanem önzésről, kényelmességről van szó, a társadalom széles rétegeiben. A politikusok úgy látják, még 2030-ig „elmennek a dolgok” a nyugdíjrendszer összeomlása nélkül...Az emberek pedig meg nem foglalkoznak mással, mint jelenlegi önmagukkal. Sem térben, sem időben, és főleg az anyagi léten túli dimenziók felé, nem tágitják ki horizontjukat. Vannak ugyan ezoterikus keresgélések, de a hagyományos, intézményes vallások helyzete nem rózsás, a kellő pénzügyi támogatás ellenére sem. Üressé váló életcélokat sokan most a politikai ellenzékiesség dühének érzületével helyettesítik. Mondván, ami van nem jó. Valami más kellene... De a jövőképük nem tiszta. Sokszor kifejezetten idealista emberek esnek a politikában nem kívánatos globalista eszmeáramlatok és érdekek csapdájába.

„Menni velük - már régen nem értük - Csak azért, mert e sereg iránya valami célt ígért!” - ahogyan Váczi Mihály verse fogalmazott. „Vívni, mégis azért, mi csak együtt sikerül....” Erről van szó.

Itt van továbbá, a most már valamennyire a figyelem reflektorába került **víz-kérdés**. Magyarországon átfutnak a folyók, a csapadék pedig egyre kevesebb. Katastrófa elé nézünk a jövőben, és még azt sem tette meg a hatalom, amit tehetne. Legalább is, eddig. A társadalmat meg a napi politikai harcok foglalkoztatják, nem a távlatos súlyos kérdések! És a politikát se...

Döbbenetes a homály a nemzetközi helyzet várható alakulását tekintve is. Mi lesz a NATO-val, az EU-val, a világhatalmi centrumok erőviszonyaival. Hogyan lehetne kimaradni Európa tragikus lecsúszásából... Kétséges, hogy a távoli Amerika tud-e ebben segíteni. Katastrófális, hogy a korábbi Kissingeri doktrínát felváltotta a Trump előtti időben a Brzezinski-álláspont, s Európa ezt máig magáévá tette. Most Trump módosult álláspontjával szemben is a Brzezinski doktrínát követi, az oroszokat ellenségnek tekinti, holott Európa gazdasági lehetősége a lecsúszás ellen csak a velük való együttműködés lenne. Európában azonban a báború párti lobby az erősebb... Európa gazdasági lecsúszása így megállíthatatlan lesz. S Európa vak arra is, hogy a bevándorlással történő elmuszlimosodása politikailag milyen tragikus távlati képet vázol fel. A keresztény kultúrkör megszűnését, a muszlim szavazók politikai hatalom-átvételét, amit a demográfiai hatás csak felerősít. Hogyan hat mindez kicsiny országunkra, amely így az elbizonytalanodás légkörében él? Jó táptalajt ad így a „mi majd megoldjuk” hamis hitegetéseknek. Mert megoldani, a behódolással, nem lehet a jövő nagy problémáit. Csak ideig-óráig lehet a helyzet jobb, de tragikus jövő árán. De hát ki gondolkozik ilyen jövő-orientált szemlélettel?

Tessék mondani, hova álljanak a belgák? A realisták? A nem fanatikusak? A gondolkodók? Hol mondhatják el nézetüket? Hol bérelhetnek legalább ki egy szószéket- Karinthyt parafrazálva?

.....

„Úgy félek, hogy elrontod,
Te marha magyar szavazó...”

(Cseh-T-Bereményi G.)

Vajon tényleg más lett-e a világ, mint ahogy egy régi Cseh Tamás-Bereményi dal szövege mondja?

https://www.youtube.com/watch?v=J115XYD8WA8&list=RDJ115XYD8WA8&start_radio=1

https://www.youtube.com/watch?v=4WSOkV2-TBQ&list=RD4WSOkV2-TBQ&start_radio=1

Vasárnapi Nép

Hát igen, ez az élet, vasárnapi ebéd!

Meglelte asztal mellett mindenki a helyét.

Mindenki eszik, és a szomszédjával cseveg.

Megsúgja, mi fáj neki, és hogy mi fáj neked.

Mindenkinek emésztése gyöngye kicsit,

és pontosan nem is tudja, mit is eszik.

Lassan-lassan neve sincs már, úgy forog a világ,

mindenki ősi rutinból azért csak rág, rág, rág, rág...

Mától már tudom mi az; élet helyett halál,

mostantól tudom, mi az, ha valaki csinál de nem csinál.

Mától már enni fogok, mert minden csak eszik,

és, ha már érte jöttek, lehajtja a fejét.

És mindenki emésztése gyöngye kicsit,

és pontosan nem is tudja, hova viszik.

Lassan-lassan neve sincs már, úgy forog a világ,
ám öröklött rutin miatt mindenki rág.

Mától már ez az élet, vasárnapi ebéd,
mindenki szalvétával takarja a sebét.
Mindenki minden tálból merít, amíg szabad,
fogdosódás, rugdalózás folyik asztal alatt,
s ha valaki tóosztot mond, az tapsot arat,
és mindenki mindenkivel rokon marad.
Néha-néha folynak még az ökörségi viták,
ám öröklött rutin miatt mindenki rág.

Jaj-jaj, ez az élet, vasárnapi halál,
mindenki a táljában talál, amit talál.
Mindenki kapja, amit ma még kapni lehet,
és talál emberfejet, s mindig munka helyett.
Mától e nép neve vasárnapi,
és mától saját nevét meg is eszi.
Mától e nép neve vasárnapi nép,
Mától már ez az élet: úgy van, ebéd!

Csongrád, 2026 március